Lietas Nr. A420496713
Lietas arhīva Nr. A42-01817-14/15

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 28.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Reitupe,

piedaloties atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pārstāvei zvērinātai advokātei Anitai Šauriņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. C/ tiktu reģistrēta palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 13.reģistrā.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta Dzīvokļu pārvaldes Komisija personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai (turpmāk arī – Komisija) ar 2013.gada 22.maija lēmumu Nr.21 (*lietas 38.lapa*) atteikusi reģistrēt /pers. C/ palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 13.reģistrā.

[2] Izskatot /pers.C/ apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2013.gada 30.augusta Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta lēmumu Nr.DMV-13-17024-ap (turpmāk arī – Lēmums), Komisijas lēmums atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] /pers. C/ neatbilst likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 5.panta pirmās daļas 1.punktam, ceturtajai daļai un Rīgas domes 2010.gada 15.jūnija saistošo noteikumu Nr.80 „Par reģistrāciju un palīdzību sniegšanas kārtību dzīvokļa jautājumu risināšanā" (turpmāk arī – Saistošie noteikumi Nr.80) 66.2.1, un 66.2.7.apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem, jo /pers. C/ nav atsevišķi dzīvojoša persona, dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nav zaudējusi, pamatojoties uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" $28.^2$panta pirmo daļu.

[2.2] /pers. C/ īpašumā esošo divistabu dzīvokli pašvaldības mājā /adrese/, pamatojoties uz 2000.gada 22.marta dāvinājuma līgumu, atsavināja mazmeitai /pers. E/, kura savukārt to atsavināja 2010.gada 22.martā, pamatojoties uz pirkuma līgumu.

[3] Pieteicēja /pers.C/(turpmāk arī – pieteicēja) lūdz tiesu izdot labvēlīgu administratīvo aktu, pamatojoties uz šādiem argumentiem.

[3.1] Iestāde nepareizi atsaukusies uz likumu ,,Par dzīvojamo telpu īri" $28.^2$panta pirmo daļu, jo pašvaldības sociālie dzīvokļi lietošanā nav piešķirami tikai personām, kas palikušas bez pajumtes, jo izbeigtas īres attiecības, bet visiem Rīgas pašvaldībā dzīvojošiem

cilvēkiem, kam nepieciešama šāda vieda palīdzība. Viena no pašvaldības funkcijām ir nodrošināt savu iedzīvotāju veselību un drošību. Pieteicēja ir 83 gadus veca pensionāre, kas dzīvo kopā ar dēlu, trešās grupas invalīdu.

[3.2] Pieteicējai nav radinieku, pie kuriem pārvākties dzīvot vai kas varētu viņu uzņemt savās mājās.

[4] Atbildētājs – Rīgas domes Mājokļu un vides departaments Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajos paskaidrojumos pieteikumu neatzīst un uzskata to par noraidāmu pamatojoties uz Lēmumā norādīto.

[5] Pieteicēja uz tiesas sēdi nebija ieradusies. Tiesai adresētajā iesniegumā pieteicēja norādīja, ka uztur iesniegto pieteikumu, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem un lūdz izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes. Ievērojot to, ka pavēste nosūtīta likumā noteiktā kārtībā un to, ka lietu iespējams izskatīt bez pieteicējas piedalīšanās tiesas sēdē, tiesa uzskatīja par iespējamu lietu izskatīt bez šī procesa dalībnieka piedalīšanās.

[6] Atbildētājas pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītiem motīviem.

Motīvu daļa

[7] Vispusīgi un objektīvi izvērtējusi lietas materiālus, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, uzklausījusi tiesas sēdē iestādes pārstāves paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots un tādēļ noraidāms.

[8] Tiesa konstatē, ka pieteikums iesniegts par labvēlīga administratīva akta izdošanu – pieteicējas reģistrēšanu palīdzības saņemšanai.

Kā atzīts tiesu praksē, lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi iestājušies *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā SKA-118 10.punktu)*.

Tādējādi tiesai jānoskaidro, vai konkrētajā gadījumā pastāv tiesiskie un faktiskie priekšnoteikumi pieteicējas reģistrācijai pašvaldības palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 13.reģistrā.

[9] Augstākās tiesas Senāts vairākkārt ir atzinis, ka, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai parasti jāvērtē spēkā esošā tiesību norma, taču uz sociālajās tiesībās noteikto labumu gūšanu attiecas izņēmums, proti, sociālo tiesību jomā tiesiskās situācijas maiņa neietekmē tiesības, kuras personai bija brīdī, kad tā ar iesniegumu par labuma saņemšanu vērsās iestādē (*sk., piemēram, Senāta 2007.gada 8.novembra spriedumu lietā Nr.SKA-431/2007, 2009.gada 6.novembra spriedumu lietā Nr.334/2009*).

Tas nozīmē, ka parastā gadījumā, pārbaudot prasījuma pamatotību lietā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai būtu jāpiemēro tiesību normas, kas ir spēkā lietas iztiesāšanas laikā. Taču lietās par sociālo labumu saņemšanu tiesai pieteicējas tiesības uz attiecīgā labuma gūšanu ir jāvērtē pēc tām tiesību normām, kuras bija spēkā, kad persona sākotnēji vērsās iestādē ar iesniegumu par prasītā labuma saņemšanu, konkrētajā gadījumā – 2013.gada 10.aprīlī.

[10] Likuma „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām" 5.panta pirmā daļa noteic, ka sociālo dzīvokli ir tiesības īrēt personai (ģimenei), kura ir sociāli maznodrošināta (trūcīga) vai sociāli mazaizsargāta un uz kuru ir attiecināms viens no šādiem nosacījumiem: 1) attiecībā uz to ir stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 29.panta pirmās daļas 2.punktu; 2) tā īrē pašvaldības īpašumā esošu dzīvokli un ir izteikusi vēlēšanos īrēt sociālo dzīvokli; 3) persona ir bārenis un nav nodrošināta ar dzīvojamo telpu. Saskaņā ar minētā panta ceturto daļu pašvaldība var noteikt atvieglotus nosacījumus personas (ģimenes) atzīšanai par tiesīgu īrēt sociālo dzīvokli.

Saistošo noteikumu Nr.80 66.2.1. un 66.2.7.apakšpunkts paredz, ka 13.reģistrā sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai reģistrē maznodrošinātas personas ar nosacījumu, ka: 1) ir stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par personas izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" $28.^{2}$panta pirmo daļu (66.2.1.apakšpunkts); 2) tā ir atsevišķi dzīvojoša persona, kura pēdējos piecus gadus deklarējusi savu pastāvīgo dzīvesvietu Rīgā, turklāt šai personai nepieder nekustamais īpašums, izņemot dzīvokli, kuru šī persona lieto, par kuru nav apsaimniekošanas maksas un/vai maksas par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, parādu un kuru pēc palīdzības saņemšanas tā piekrīt atdāvināt (atlīdzības nozīmē) pašvaldībai, kā arī tā nav atsavinājusi nekustamo īpašumu pēdējo piecu gadu laikā (66.2.1.apakšpunkts).

Tātad, lai personu reģistrētu 13.reģistrā sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai, jākonstatē, ka persona atbilst iepriekšminētajiem kritērijiem.

[11] Pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot pierādījumus, tiesa konstatē, ka izskatāmajā gadījumā pastāv tikai viens no iepriekš citētajās tiesību normās noteiktajiem kritērijiem, proti, pieteicēja ir maznodrošināta persona.

Lietā nav iesniegti un, pārbaudot Tiesu informatīvās sistēmas datus, tiesa nekonstatē pierādījumus, ka attiecībā uz pieteicēju būtu stājies likumīgā spēkā tiesas spriedums par pieteicējas izlikšanu no dzīvojamās telpas saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" $28.^2$panta pirmo daļu (noteic, ka *izīrētājs var izbeigt dzīvojamās telpas īres līgumu, izliekot īrnieku kopā ar viņa ģimenes locekļiem un citām personām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, šādos gadījumos: 1) ja īrnieks vairāk nekā trīs mēnešus nemaksā dzīvojamās telpas īres maksu, lai gan viņam bija nodrošināta iespēja lietot dzīvojamo telpu saskaņā ar dzīvojamās telpas īres līgumu un normatīvajiem aktiem; 2) ja īrnieks vairāk nekā trīs mēnešus nemaksā par pamatpakalpojumiem, lai gan viņam bija nodrošināta iespēja izmantot pamatpakalpojumus saskaņā ar dzīvojamās telpas īres līgumu un normatīvajiem aktiem*).

Tāpat no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicēja ir atsevišķi dzīvojoša persona, jo pieteicēja dzīvo kopā ar dēlu.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka pieteicēja neatbilst nevienai no Saistošo noteikumu Nr.80 66.2.1. un 66.2.7.apakšpunktā noteiktajām personu kategorijām, līdz ar to pieteicēja neatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, lai reģistrētu viņu 13.reģistrā sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai.

Vienlaikus tiesa paskaidro, ja mainās faktiskie vai tiesiskie apstākļi vai pastāv citi apstākļi sociālās palīdzības piešķiršanai, pieteicēja jebkurā laikā var iesniegt jaunu iesniegumu par sociālās palīdzības sniegšanu viņas ģimenei, atkārtoti izsakot lūgumu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

[12] Ievērojot iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētajā Lēmumā iekļautais atteikums reģistrēt pieteicēju pašvaldības palīdzības 13.reģistrā (pašvaldības sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai) ir tiesisks, līdz ar to pieteicējai nav no normatīviem aktiem izrietošu tiesību uz labvēlīgu lēmumu. Ievērojot minēto, pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Rīgas domei reģistrēt pieteicēju palīdzības saņemšanai 13.reģistrā, nav pamatots un tādēļ noraidāms.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā. Savukārt panta piektā daļa paredz, ka šā panta ceturtajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.).

Ievērojot to, ka jautājums par pašvaldības palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā atbilst sociālās drošības jomai, uz pieteicēju nav attiecināms minētajā tiesību normā paredzētais pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

pilnībā noraidīt/pers. C/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. C/ tiktu reģistrēta palīdzības saņemšanai sociālā dzīvokļa vai sociālās dzīvojamās telpas izīrēšanai 13.reģistrā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts 2014.gada 28.janvārī.

Tiesnese A.Reitupe